

maa betales her i Landet, og den anden er den for Fiskeriet uheldige Omstændighed, at Hovedparetn af dets Eksport gaar til et Land, hvor Valutaen staar meget under vor Valuta. Medens Landbruget har den Fordel, at Hovedparten af dets Eksport gaar til et Land Vest paa, der har en højere Valuta, saa er Fiskeriet henvist til hovedsagelig at eksportere Syd paa. Jeg skal ikke her trætte ærede Medlemmer med at komme alt for langt ind paa dette Emne, og hvad der i saa Henseende kan være foretaget; jeg skal kun oplyse, at jeg i Dag med Fortsættelse i Morgen har ført Forhandling med et Udvalg fra Dansk Fiskeriforening om hele dette Spørgsmaal. Dog vil jeg sige, at jeg, hvor gerne jeg end vilde være med til, at der fra Statens Side ogsaa skulde ydes Fiskeriet Støtte, nærer afgjorte Betæneligheder ved, at man fra Statens Side skulde gaa til noget saa ekstraordinært som at nedsætte Prisen paa Produktionsmidler; thi jeg ser ikke, hvor Konsekvensen af et saadant Skridt egentlig ender. Det ene Erhverv efter det andet, den ene Virksomhed efter den anden vilde da komme og sige: Nu er vore Produktionsudgifter saa store, nu maa Staten træde til og støtte os. Man maa forstaa, at en saadan Opgave kan Staten ikke løse. Staten kan ikke holde Erhvervene oppe, det er netop omvendt, det er Erhvervene, som maa bære Staten oppe. Men dette behøver ikke at betyde, at der ikke kunde være noget at gøre for at skaffe billigere Petroleum frem. Jeg tror, det er en ganske overordentlig vanskelig Opgave, men det er rigtigt, at Spørgsmaalet bliver taget op til Overvejelse; og det vil blive taget op til Overvejelse.

Enkelte ærede Medlemmer har udtalt sig om Betydningen af, at der bliver taget kraftigt fat med Grundforbedringsarbejder her i Landet og ikke mindst i Sønderjylland. Jeg har forstaaet det saaledes, at man navnlig tillægger det Vægt, at der bliver taget fat paa større samlede Grundforbedringsarbejder. Jeg deler fuldt ud dette Synspunkt, ikke mindst under Hensyn til den Fare, der kan være for øget Arbejdsløshed i det kommende Vinterhalvaar; og under Hensyn til de daarlige Vilkaar, der i Øjeblikket er for Opnaaelse af private Laan, vil jeg, selv om Statskassens Midler er haardt anspændte, finde det rimeligt, at der i saa stor Udstrækning, som det nu en Gang er muligt, ydes Støtte til, at i hvert Fald visse Grundforbedringsarbejder ad den Vej kan blive iværksat. Jeg kan derfor overfor de forskellige Udtalelser, der

her erfremstatte angaaende dette Spørgsmaal, sige, at Landbrugsministeriet allerede i nogen Tid har haft dette Forhold til Under søgelse og Overvejelse, og at jeg nærer det Haab, at der ud af disse Overvejelser maa fremkomme et Forslag, der kan muliggøre, at Staten kan tilvejebringe Laan, der ikke mindst kan komme de sønderjydske Landsdele til gode, der ellers vil være meget daarligt stillede i saa Henseende.

I denne Forbindelse har ogsaa adskillige ærede Medlemmer udtalt Ønsker om, at Forholdet mellem Hedeselskabet og Statens Grundforbedringsvæsen maatte blive nærmere klaret, saaledes at hver af disse Institutioner fik sine bestemte Virksomhedsomraader at virke indenfor. Jeg tror, det vilde have været ønskeligt, om man havde overvejet dette Forhold noget nærmere, inden man skred til Oprettelse af Statens Grundforbedringsvæsen. Da kunde megen Ulejlighed have været sparet. Men det er ikke sket, og de Vanskeligheder, der er opstaaet, er saa betydelige, at det endog har været nødvendigt at nedsætte en Kommission, hvis første Opgave, tør jeg vel sige, er den at rede Traadene ud mellem disse to Institutioner. Ingen kan mere end jeg ønske, at dette Forhold hurtigst muligt bliver klaret. Det er mig bekendt, hvad jeg udtaler min Glæde over, at man i en nær Fremtid kan vente Indstilling fra denne Kommission. Det vil da være rigtigt først at høre, hvad den har at sige om dette Forhold.

Det ærede Medlem Hr. Hauge gjorde Fosforitbrudet paa Bornholm til Genstand for en ret udførlig Omtale og ønskede, at jeg her for Tinget skulde gøre Rede for, hvad der egentlig var sket ved hele dette Foretagendes Iværksættelse. Jeg kan straks sige, at jeg personlig ikke er uenig med det ærede Medlem i de Betragtninger, han fremførte. Jeg skønner at det ærede Medlems Udtalelser, at han fra Begyndelsen af har set med Skepsis paa, hvad der blev udført dér. Jeg kan sige, at det samme har været Tilfældet med mig. Jeg ønsker ikke med denne Udtalelse i mindste Maade at rette Bebrejdelser mod min Forgænger eller mod de Mænd, der har lagt sig i Selen for at faa dette Foretagende taget op. Forholdet var nemlig det, at der i en langvarig Periode under Krigen var fuldstændig Mangel paa Fosforsyre til Landbruget. Man blev da opmærksom paa, at der paa Bornholm laa ikke 18 000 Tøns, som det ærede Medlem anslag det til, men 40—50 000 Tøns Fosforit, der vel ikke var af stor Værdi, men dog kunde anvendes, naar der ikke var andet.